

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott

4001/2016. tájékoztatás

az állami adó- és vámhatóság

2016. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kapcsolódó ellenőrzési irányokról

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 90. § (1) bekezdésének, valamint a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vámtv.) 6/A. §-ának értelmében a kötelező ellenőrzéseken túl az állami adó- és vámhatóság az ellenőrzési tevékenységét a vezetője által évenként február 20-áig közzétett ellenőrzési tájékoztatás alapján végzi.

A megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságok vezetői a tárgyévre meghatározott vizsgálati célok és szempontok figyelembevételével jelölik ki a hatósági jelenlét irányait az illetékességi területükön tapasztalt kockázatot jelentő aktuális gazdasági folyamatokra és adózói magatartásokra vonatkozóan.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) ellenőrzéseinek célja a gazdaság fehéritése, az adócsalások visszaszorítása, a központi költségvetés bevételeinek biztosítása érdekében az önkéntes jogkövetésre ösztönzés, valamint a versenysemlegesség fenntartása. A NAV – figyelemmel a szervezeti, és az adózókhoz való viszonyának megújítására – új megközelítést érvényesít az ellenőrzési tevékenysége során. Az adójogszabályokat szándékosan és súlyosan megsértő adózók szankcionálását erőteljesen – új eszközeinek koncentráltabb bevetésével – fokozni kívánja, viszont a jogkövető magatartást tanúsító, esetleges apróbb szabálytalanságokat vétő adózók felé ez eddigieken túl még méltányosabb hozzáállást tanúsít. A NAV kiemelt törekvése, hogy az adójogszabályok betartásával működő adózókat megvédje a csalárd tevékenységet folytató versenytársak – adóelkerülés útján keletkező – jogellenes előnyével szemben a rendelkezésére álló teljes ellenőrzési eszköztár bevetésével.

Az ellenőrzési célok megvalósulását a NAV a társhatóságokkal történő együttműködéssel, a célszerűség és hatékonyság elveit szem előtt tartva, a kockázatelemzés módszerével célzottan kiválasztott kockázatos tevékenységek és kockázatos adózók esetében a jelenhez minél közelebbi időszakok minél gyorsabb kijelölésével biztosítja. Valamennyi ellenőrzés során kiemelt szempont a megállapítások megtérülésének biztosítása.

Az ellenőrzésre történő kiválasztási tevékenység keretében a NAV folyamatosan összeveti, monitorozza, és vizsgálja az adó- és vámszakmai adatbázisokban rendelkezésre álló adatokat a prevenció és az ellenőrzések hatékonyságának fokozása, továbbá az ellenőrzési tevékenység átlagos időtartamának csökkentése érdekében. A kockázatkezelési vagy az ellenőrzési tevékenység eredményeképpen feltárt ellentmondások feloldására a jogkövető adózók felé a NAV felhívással, tájékoztatással élhet.

I.

Kiemelt vizsgálati célok

1. Az adózói életút vizsgálatán alapuló ellenőrzések

1.1. Az adózó megalakulását, képviselőjének megváltozását követő adóregisztrációs eljárás során a NAV komplex kockázatelemzést alkalmaz annak érdekében, hogy a valós tevékenységet nem végző, vagy eleve adóelkerülési céllal létrehozott adózókat kiszűrje az adózók köréből. Azoknál az adózóknál, amelyeket eleve csalási, adóelkerülési szándékból

alapítanak/működtetnek, a kockázat kiiktatására, az adózók gazdasági életből való kizárására, a jogsértés megszüntetésére, valamint büntetőjogi felelősségre vonásra van szükség.

Ha az állami adó- és vámhatóság megállapítja, hogy a gazdasági tevékenység megvalósulása kockázatos, annak feltételei nem állnak fenn, vagy valószínűsíthetően nem elegendők a tevékenység megvalósításához, az adózót fokozott adóhatósági felügyelet alá vonhatja, amelynek célja az adózó valós szándékának és tevékenységének monitorozása.

A NAV a jogelőd nélkül alakult vállalkozások legalább 10%-ánál vizsgálja 2016. évben a jogszabályok betartásának meglétét.

Kiemelt feladat a székhelyszolgáltatóhoz bejelentett adózók ellenőrzése, különös tekintettel azon ellenőrzési tapasztalatra, hogy az adó- és vámhatóság által megküldött iratok jellemzően átvételre kerülnek a székhelyszolgáltatóknál, azonban a képviselő gyakran nem jelenik meg az idézésre, az adózók iratanyagot nem bocsátanak a revízió rendelkezésére, továbbá együttműködési kötelezettségük megszegésével akadályozzák az ellenőrzés lefolytatását.

Az adóhatóság alapvető feladata, hogy a jelentős kárt okozó csalárd adózót a gazdasági életből mielőbb kiiktassa, amelynek egyik eszköze a cégbíróság felé bejelentett székhelyen történő valós működés hiányának feltárása esetén az adószám felfüggesztés kezdeményezése, amelyet a cég végleges törlése követhet.

Fokozott figyelmet fordít a NAV azon vállalkozásokra, amelyek az adóellenőrzések ellehetetlenítése vagy hátráltatása céljából – különösen a főváros, illetve Pest megye területére – helyezik át székhelyüket, azonban a tulajdonos, képviselő, telephely, illetve az adózó által folytatott tevékenység továbbra is az eredeti illetékességhez kötődik.

A NAV a székhelyüket áthelyező, illetve a képviselőváltással érintett adózók egy részét helyszíni ellenőrzés alá vonja a jogkövető magatartás helyszíni monitorozása érdekében, kiemelt figyelmet fordítva a cégtemetők részére céget értékesítők és a cégtemetők érdekeltiségebe tartozók vállalkozásaiban rejlő kockázatok mielőbbi azonosítására. A NAV a székhelyszolgáltató tevékenységre koncentrálva azt kívánja elérni, hogy a székhelyszolgáltatónál „működő” adózók mögött lévő személyek a lehető leggyorsabban az adóhatóság fókuszába kerüljenek, így az esetleges adókijátszás a lehető legnagyobb eséllyel feltárható legyen.

1.2. A csőd-, a felszámolási-, a végelszámolási és a kényszertörési eljárások alatt álló adózók vizsgálata keretében elsősorban a csalárd ügyletekben részt vevő haszonhúzó feltárása kiemelt jelentőségű az adócsalások visszaszorítása érdekében. A vagyonkimentésekből eredő károk megállapítását, és az esetleges felelősség (különösen a mögöttes, a kártérítési jellegű vezetői és tagi felelősség) érvényesítését az ellenőrzés eszközeivel elő kell segíteni.

2. Az adózók főbb jellemzőin (különösen a minősítésen) alapuló ellenőrzések

Az adózók 2016. évtől bevezetésre kerülő minősítési rendszerével összhangban, az adó- és vámhatósági ellenőrzések alapvetően kétirányúak. Egyrészt prevenciós jellegűek az Art. rendelkezéseivel összhangban a megbízható adózók esetében, egy rövidebb, maximum 180 napos ellenőrzési határidőt is garantálva az ellenőrzés eszközeivel is támogatva a kötelezettségek teljesítését, elsősorban a tájékoztatásra helyezve a hangsúlyt, fokozottan élve az önkéntes jogkövető magatartás irányába történő terelés lehetőségeivel. Másfelől visszatartó és kényszerítő jellegűek azon adózók esetében, amelyek a kötelezettségeiket szándékosan nem teljesítik, adóelkerülő magatartást tanúsítanak, vagy adócsalást követnek el. Ezen esetekben a hatósági eszközök célzott és következetes alkalmazásával a jogkövetés kikényszerítése a cél.

Az adózói minősítéstől függetlenül, a költségvetésre gyakorolt kiemelkedő hatásukra való tekintettel a legnagyobb adóteljesítményű adózóknál folyamatosan magas ellenőrzöttségi szintet indokolt fenntartani.

3. Fogyasztási típusú illetve egyéb termékértékesítéshez kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

Kiemelt feladat a célirányos fellépés a fogyasztási típusú adóbevételek (különösen az általános forgalmi adó) megrövidítését célzó adózói magatartások valamennyi beazonosítható típusa és azok elkövetői ellen.

Különösen fontos az értékesítési láncolatok gyors feltárása, a számlázási útvonalak és a hatóság rendelkezésére álló kontrolladatok eltéréseinek hasznosításával a valószínűsíthetően áfa csalásokban résztvevők hatékony kiszűrése, ellenőrzése, a haszonhúzó beazonosítása.

Kiemelt feladat az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszerbe (a továbbiakban: EKAER) történő bejelentési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése, az áruszállítmányok természetének figyelembe vételével végzett előzetes szűrések alapján célzott ellenőrzések végrehajtása, a virtuális szállítmányok csökkentésének, az adóelkerülések azonnali feltárásának érdekében. A bevezetésben hivatkozott alapelveknek megfelelően a NAV minden rendelkezésére álló eszközzel, és megállapításai fedezetének biztosításával fellép a jogsértő adózókkal szemben. A szállítmányok nyomon követése, a kockázatos szállítmányok ellenőrzésre történő kiválasztása, az árueredet vizsgálata, több rendszeti szervvel és az élelmiszerlánc-biztonsági hatósággal összehangolt ellenőrzések a jogkövető, adókötelezettségeiknek a jogszabályok betartásával eleget tevő vállalkozások érdekeit kell, hogy szolgálják. Erre tekintettel is a kockázati biztosíték alóli mentesség szabályszerű alkalmazásának ellenőrzése kiemelt feladatot jelent, amely során fokozott figyelemmel kíséri a NAV az EKAER szabályokban foglalt mentességi kritériumoknak történő megfelelést, különösen az érintett adóalanyi körben bekövetkezett személyi változások alkalmával.

3.1. A NAV a bevételeiket szabályosan kimutató vállalkozások támogatása érdekében kiemelt figyelmet fordít az online pénztárgépekkel kapcsolatos adózói kötelezettségek teljesítésének vizsgálatára. Azokon a helyszíneken, ahol az online pénztárgépek által szolgáltatott adatok elemzése alapján az átlagosnál rosszabb a nyugta-, számlaadási hajlandóság, az ellenőrzések gyakoriságának növelésével cél a bizonylatadási kötelezettség javítása. Az online pénztárgépek adatszolgáltatásai eredményeképpen létrejött adatállomány lehetőséget ad az adó- és vámhatóságnak a bevallási adatok (különösen az ÁFA adatok) online pénztárgépes adatokkal való összevetésére, a jelentős eltérések feltárására és ellenőrzésére. Emellett jelen idejű vizsgálatokat (pl. forgalomszámlálás) kell lefolytatni a jövőben benyújtandó bevallások helyességének megalapozása érdekében.

Az állami adó- és vámhatóság az elmúlt évek gyakorlatát követve országos és területi operatív ellenőrzési akciók szervezésével is előmozdítja a tisztességes piaci magatartás terjedését. Ezen ellenőrzések célja, hogy az adó- és vámigazgatóságok célzottan, de minél szélesebb körben vizsgálják a nyugta-, és számlaadási kötelezettség teljesítését, a foglalkoztatottak szabályszerű bejelentését, valamint végezzék az áruk eredetének ellenőrzését.

3.2. A digitális gazdaság platformjainak szélesedésével (pl. online kereskedelem, online szolgáltatások, adatok tárolására szolgáló „tárhely” biztosítása stb.), valamint az erre épülő ún. sharing economy (közösségi étkezés, személyszállítás, szálláshely-nyújtás, stb.) terjedésével összefüggésben kiemelt feladat a folyamatos adóhatósági jelenlét biztosítása, az adókötelezettségek teljesítésére irányuló vizsgálatok elvégzése.

3.3. A jogszabályváltozások (ÁFA kulcs csökkentése, fordított adózás alkalmazása) egyre szűkítik az adóelkerülés, adócsalás lehetőségét magában hordozó termékköröket és tevékenységeket, ugyanakkor az adó- és vámhatóságnak továbbra is alapvető feladata, hogy folyamatos monitorozással, szükség szerint adatgyűjtéssel és helyszíni vizsgálatokkal beazonosítsa azon kereskedelmi termékeket, melyek értékesítése kirívóan a piaci ár alatt történik. A tisztességes adózók érdekében ezen termékek esetében a termékpályát végigkövetve kell meggyőződni arról, hogy az ár kalkulálása során az ÁFA a teljes termékpályára vonatkozásában megfizetésre került.

3.4. Az ellenőrzési tevékenység során a hardver és szoftver eszközök ellenőrzésben való alkalmazásával (IT ellenőrzés), az adózói elektronikus adatok elemzésével fel kell tárni a bizonylatok feldolgozásának logikai láncolatában rejlő hibalehetőségeket, a hibásan könyvelt tételeket, fokozni kell az ügyviteli és integrált vállalatirányítási rendszerek IT eszközökkel történő átvilágítását. Az ellenőrzések információtechnológiai eszközökkel végrehajtott (IT) adatmentésekkel történő összekapcsolása eredményeképpen pontosabb képet alkot a NAV a vállalkozás valós tevékenységéről, bevallott és a bevallásban nem szerepeltetett adatairól.

3.5. Az elektronikus számlázás elterjedésével az adócsalás elleni küzdelem és az adóellenőrzések hatékonysága is javulhat. Ezért az állami adó- és vámhatóság folyamatosan törekszik arra, hogy az ellenőrzések eszközeivel elősegítse az elektronikus számlázási mód szélesebb körű alkalmazását, az elektronikus számlázást választók jogkövetését. Ezzel párhuzamosan az állami adó- és vámhatóság felkészült az adatexporttal továbbított adatállományok könnyen feldolgozható formába rendezésére, ami lehetővé teszi a számlázó programmal kiállított számlák adatainak az ellenőrzések során történő kezelhetőbb felhasználását.

3.6. Az ellenőrzések során a nemzetközi közigazgatási együttműködésből (a bejövő, kimenő nemzetközi megkeresésekből) származó kockázati információk megosztása és felhasználása nélkülözhetetlen, valamint egyre nagyobb hangsúlyt kell helyezni a többoldalú ellenőrzésekre is.

Kiemelt jelentőséggel bírnak a belföldi és külföldi tételes ÁFA adatok a kiutalás előtti ellenőrzésre történő kiválasztásában, a bevallások ellenőrzésre történő kijelölésére, illetve elengedésére vonatkozó döntések támogatásában, az ellenőrzési kapacitás kockázatos adózókra összpontosításában.

4. A jövedéki adóval kapcsolatos ellenőrzések

A gazdaság fehérítése és a családok visszaszorítása érdekében az ellenőrzések általános, prioritást élvező célterületeit képezik a jövedéki termékek – a cigaretta, az alkohol, az üzemanyag, különös tekintettel az egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolajokra – illegális előállítás, birtoklása, forgalmazása, illetve az adómentes, kedvezményes adómértékű jövedéki termékek (a természetes személyek által adómentesen előállított sör, egyéb bor, pezsgő és párlat) jogszerűtlen kereskedelmi forgalomba hozatala, valamint a központi költségvetési bevételeket, az egyes jövedéki termékek piacát közvetlenül veszélyeztető egyéb jogsértő cselekmények. A jövedéki adó tekintetében benyújtott adó visszaigénylések/visszatérítések esetében a jogosulatlan adó-visszatérítések megakadályozása alapvető cél.

A jogsértések felderítése és visszaszorítása érdekében 2016. évben a NAV kiemelt figyelmet fordít a jogellenesen forgalmazott, illetve jogosulatlanul birtokban tartott cigaretta, és a vágott, szárított, fermentált dohány felderítése érdekében a termőterületek és azok földrajzi környezetének, az egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolaj szállításának, illetve az üzemanyag végfelhasználóinak ellenőrzésére.

A jövedéki ellenőrzések kiemelt irányvonalait képezik az üzemanyag-töltő állomások mintavétellel egybekötött ellenőrzése, a kenőolajokkal és az 5 kg-nál nagyobb kiserelésű szabadforgalomba bocsátott cseppfolyósított szénhidrogénnel folytatott jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység ellenőrzése, a PB gázzal kapcsolatban elkövetett jogsértések felderítésére irányuló ellenőrzések (illegális forgalmazás és/vagy illegális PB gáz palacktöltés), illetve a nem jövedéki engedélyes kereskedők (vendéglátó-ipari egységek) ellenőrzése az erjesztett italok, valamint a magán- és bérfőzés keretében előállított párlat illegális kereskedelmi forgalmazása felderítésének ellenőrzése érdekében, továbbá az adózás alól elvont egyéb jövedéki termékek felderítése, forgalmazásuk visszaszorítása érdekében.

Mindezek mellett fontos feladat a dohánytermék kiskereskedők és ezen termékek internetes kereskedelmének ellenőrzése is.

5. Jövedelem és vagyoni típusú adókhöz kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének vizsgálata

A jövedelem és vagyoni típusú adókötelezettségek egyaránt érintik mind a gazdálkodó szervezeteket (pl. társasági adó, kisvállalati adó (KIVA), pénzügyi szervezetek különadója), mind pedig a magánszemélyeket (pl. személyi jövedelemadó).

5.1. A társasági adó ellenőrzések alapvető területei – az adózás előtti eredmény terhére indokolatlanul elszámolt költség-, ráfordításelemek kiszűrése, valamint az adóalap módosító tételek jogszerűségének vizsgálata – mellett kiemelt figyelmet indokolt fordítani a kapcsolt vállalkozások közötti költség, ráfordítás elszámolásokra, az adózónál alkalmazott transzferár képzés gyakorlatának ellenőrzésére.

5.2. A kedvező adózási szabályokra figyelemmel nyomon kell követni különösen a nagy összegű támogatások, beruházások elszámolásának helytállóságát, kiszűrve a nem valós gazdasági eseményekre alapozott költségelszámolásokat, a kutatás-fejlesztési tevékenységgel kapcsolatos társasági adóalap csökkentéseket, a különféle adókedvezményeket, a fizetendő adó csökkentésére lehetőséget biztosító új jogintézmények (a pénzügyi intézmények 2008-2014. adóévekre bevallott és megfizetett adója utáni kedvezmény, a növekedési adóhitelhez kapcsolódó kedvezmény, elengedési kedvezmény) szabályszerű alkalmazását.

5.3. A számviteli rend és a bizonylati fegyelem vizsgálata során az adóhatóság következetesen feltárja, és szükség esetén szankcionálja a könyvek, nyilvántartások vezetésének elmulasztását, a nyilvántartások és benyújtott bevallások összegben való eltérését, a belső szabályzatok hiányát, illetve előírásainak be nem tartását, a bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítését, továbbá a bizonylat kiállítás és iratmegőrzés szabályainak be nem tartását, illetve azt is, hogy a kötelező könyvvizsgálat követelményét a vállalkozó teljesítette-e.

5.4. Jelentős feladat a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS-ek) egyedi beszámolási célokra történő hazai alkalmazására való felkészülés és az áttérést választók figyelemmel kísérése.

5.5. A gazdasági társaságok és a magánszemélyek ellenőrzéseit egymásra épülően kell végezni, különös tekintettel a több társaságot tulajdonló személyekre, a több kockázatos cégben tulajdonosi vagy képviselői, illetve meghatalmazotti szerepet betöltő személyekre, cégbírósi eltiltással érintett tagokra vagy vezető tisztségviselőkre vonatkozóan.

A megváltozott jogszabályi környezethez igazodva a bünygyi szakterület jelzései alapján kerülnek elrendelésre a vagyongyarapodási vizsgálatok.

5.6. A személyi jövedelemadózás szempontjából az ellenőrzések célcsoportjában azok az az egyéni vállalkozók állnak, akik folyamatosan és tartósan veszteségesen működnek, és/vagy bevallási kötelezettségüket nem teljesítik. A gazdaság fehéritése érdekében vizsgálja az adó- és vámhatóság azon kiskereskedelmi tevékenységet végző adózókat, akiknek a bevallott bevételeik és az értékesített készleteik értéke között jelentős aránytalanság áll fenn.

5.7. Az ellenőrzésben a nemzetközi szerepvállalásból eredő információk, ismeretek, továbbá az automatikus információcsere keretében érkező adatok (különösen a számlainformációk és az unió tagállamaiból kapott bizonyos jövedelemadatok) széleskörű felhasználása is indokolt.

5.8. A célzott források felhasználásának átláthatósága, a közbizalom fenntartása érdekében figyelmet kell fordítani az adó - és adóalap kedvezmények feltételeinek teljesülésére és 2016-ban is célkitűzés a személyi jövedelemadó 1+1 %-áról tett rendelkező nyilatkozatok alapján a legnagyobb összegű támogatásban részesülő kedvezményezettek ellenőrzése, a felhasználás jogszerűségének vizsgálata.

6. Foglalkoztatáshoz kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

A gazdaság fehéritése, a foglalkoztatást terhelő adó és járulék kötelezettségek teljesítésének előmozdítása érdekében az ellenőrzések 2016-ban elsősorban a be nem jelentett alkalmazottakat foglalkoztatókra, a bejelentési, változás-bejelentési kötelezettségüket teljesítő, de járulékbevallást be nem nyújtó adózókra, a munkaerő kölcsönzés konstrukciójával a járulékfizetést kikerülni igyekvőkre, a magas árbevétel és forgalom mellett kevés számú munkavállalót foglalkoztatókra, továbbá az évek óta veszteséges, foglalkoztatottakkal rendelkező, de járulékbevallást be nem nyújtó egyéni vállalkozókra, valamint az alternatív adózási formákat választó adózói (KATA, KIVA, EVA) körből kikerülőkre irányulnak.

Az östermelői adóalanyi kör tekintetében az önkéntes jogkövetés ösztönzése érdekében a preventív célú ellenőrzések lefolytatása szükséges annak érdekében, hogy a jogszabályban előírtaknak megfelelően történjen a járulék, illetve egészségügyi hozzájárulás bevallási és fizetési kötelezettség teljesítése.

Továbbra is hangsúlyt kap a támogatottak széles körét érintő szociális hozzájárulási adókedvezmények jogszerű igénybevételének ellenőrzése, a társaságok vezető tisztségviselői biztosítási jogviszonyának elbírálása, illetve ahhoz kapcsolódó járulékfizetési kötelezettségek vizsgálata.

Az adó- és vámhatóság folyamatos ellenőrzési tevékenysége keretében és rendszerszintű összevetéssel is ellenőrzi a munkáltató által a munkavállalók foglalkoztatásának bejelentésében, valamint az adott időszakban benyújtott járulékbemutatókban szereplő, továbbá a magánszemély biztosítási jogviszonyai szerinti, valamint a munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó adatokat, és az adatok között tapasztalt ellentmondások esetén törekszik azok okainak feltárására.

A foglalkoztatáshoz kötődő közterhek kijátszására létrehozott fantomcégek mögött álló, azok hasznait lefölöző személyeket a NAV minden eszközzel igyekszik beazonosítani, és a bűnügyi szakterület bevonása mellett felelősségre vonni.

7. A szerencsejáték tevékenység ellenőrzése

A NAV nagy figyelmet szentel az idei évtől bevezetett játékosvédelmi szabályok végrehajtásának ellenőrzésére, illetve az engedély nélküli online játékok ellenőrzésére, és az online kaszinójáték és távszerencsejáték ellenőrzésére történő felkészülésre. Mindezekon túl továbbra is indokolt kiemelten, folyamatos céll ellenőrzés keretében a játékkaszinók ellenőrzésének fenntartása, további kaszinók létesülése esetén az ellenőrzés kiterjesztése.

8. A rendészeti igazgatás ellenőrzési feladatai

8.1. Az előző pontokban foglaltak ellenőrzési feladatokon – kiemelten a 3.1., 3.2., és 4. pontok – túlmenően a 2016. évben tervezett ellenőrzések kiemelt prioritása a harmadik országos határátkelőhelyeken a jogsértő cselekmények felderítése érdekében a teher-, és személyforgalom ellenőrzése, az ukrán, a szerb zöldhatáron a csempészet felderítése és visszaszorítása, a jogellenesen forgalomba hozott termékek felderítése közterületen végrehajtott ellenőrzésekkel, valamint a mélységi ellenőrzések során az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott tartozás fokozott vizsgálata és a költségvetési bevételek védelme érdekében a végrehajtható tartozások biztosítása vagy az önkéntes teljesítés érdekében szükséges intézkedések megtétele.

Emellett fontos, hogy a határátkelőhelyek forgalmának ellenőrzése során minél nagyobb esetszámban képezze vizsgálat tárgyát a magánszemélyek birtokában lévő készpénzösszeg nagysága, valamint kivitelének, illetve behozatalának jogszabályszerűsége, valamint a kereskedelmi áruszállítmányok készpénzellenőrzés szempontú vizsgálatainak fokozása.

8.2. A fémkereskedelemmel kapcsolatosan nagy figyelmet fordít a NAV a helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatására a fémkereskedelmi engedéllyel rendelkező gazdálkodók székhelyén, és telephelyén, a bejelentési kötelezettség alá eső „érzékeny FAJ kód alá tartozó” fémkereskedelmi engedélyköteles anyag leadásának, a fémkereskedőnek nem minősülő személyekre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzésére.

8.3. A hulladékgazdálkodással kapcsolatosan a nem jogkövető magatartást tanúsító gazdálkodók minél szélesebb körű feltérképezése és ellenőrzése, a helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatása az állami hulladékgazdálkodást közvetítő szervezet szerződő partnereinél, a vonatkozó jogszabályok által vezetni rendelt nyilvántartások vizsgálata, a be- és kitárolási, illetve szállítmányozási bizonylatok ellenőrzése és a vezetni rendelt nyilvántartások adataival történő összevetése jelentik a NAV főbb ellenőrzési feladatait.

8.4. Kiemelt ellenőrzési feladat a szerzői jogvédelemhez kapcsolódó jogsértő cselekmények felderítése, valamint a hamisítás elleni fellépés, hamis termékek lefoglalása, szabálysértési eljárások bevezetése és lefolytatása.

8.5. A közúti közlekedés biztonsága és a nemzetközi közúti áruszállítás tisztaságának elősegítése érdekében a 2016. évben tervezett ellenőrzések kiemelt irányvonalait képezik a gépjárművezetők vezetési és pihenőidejének, a menetíró készülékek és adatrögzítő lapok használatára vonatkozó rendelkezések betartására és ezen eszközök manipulációinak felderítésére irányuló ellenőrzések, a veszélyes áruk közúton történő szállítására vonatkozó rendelkezések betartására irányuló ellenőrzések, a közúti járművek közúti közlekedésben való részvételéhez előírt műszaki, biztonsági és környezetvédelmi tulajdonságokra, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésére, a rakomány rögzítésére, továbbá az ömlesztett áruk szállítására irányuló ellenőrzések. Mindezekon túl fontos feladat az üzemeltetők telephelyein, a fel-, át-, és lerakóhelyeken, illetve más, az árukezelés céljából üzemeltetett területen magyar vagy külföldi rendszámú közúti jármű közlekedésére, valamint a közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre vonatkozó rendelkezések betartásának vizsgálata, a gyorsan romló élelmiszerek és élő állatok közúti szállítása szabályszerűségének, a nemzetközi kombinált áru fuvarozást elősegítő kedvezményekhez kapcsolódó rendelkezések betartásának, valamint a külföldi hatósági jelzessel ellátott járművek belföldi üzemeltetése, használata szabályszerűségének vizsgálata is.

8.6. Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (a továbbiakban: EMGA) finanszírozott jogcímek utólagos ellenőrzésének során a kedvezményezetteknel a jogszabályi kötelezettségek betartásának figyelemmel kísérése érdekében a NAV kiemelt figyelmet fordít a jogosulatlan támogatás igénylések, a nem jogszerűen működő kedvezményezettek felderítésére, az EMGA finanszírozási forrásból támogatott beruházások esetében a megvalósulás körülményeinek vizsgálatára, a fiktív gazdasági események, fiktív értékesítési láncolatok, felülszámlázások feltárására, a láncolatokban résztvevő gazdálkodók szerepének beazonosítására.

9. A vámellenőrzések irányai

Vámellenőrzés a vámhatóságok által végrehajtott egyedi intézkedések összessége, amelyeket abból a célból végeznek, hogy biztosítsák az Európai Unió vámterülete és harmadik országok között mozgó áruk beléptetésére, kiléptetésére, továbbítására, átszállítására és meghatározott célra történő felhasználására, valamint a nem közösségi vámjogi helyzetű áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok és egyéb jogszabályok helyes alkalmazását. Ezen intézkedések körébe tartozhat többek között az áru megvizsgálása, a vámáru-nyilatkozatban feltüntetett adatok ellenőrzése, az elektronikus vagy papíralapú írott okmányok meglétének és hitelességének ellenőrzése, a vállalkozások elszámolásának és egyéb nyilvántartásainak megvizsgálása, a szállítóeszközök átvizsgálása, a poggyász, illetve a személyek által szállított vagy rajtuk lévő egyéb áru átvizsgálása, valamint hivatalos vizsgálatok lefolytatása és egyéb hasonló intézkedések megtétele.

A vámellenőrzések elsődleges célja az olyan ügyféli magatartások feltárása, amelyek megakadályoznák az uniós és a nemzeti intézkedések helyes alkalmazását, vagy sértik és veszélyeztetik Magyarország és az Európai Unió pénzügyi érdekeit (a vámok, a nemzeti adók és díjak beszedését), vagy fenyegetést jelentenek az Unió és lakói biztonságára és védelmére, az emberek, az állatok és a növények egészségére, a környezetre vagy a fogyasztókra.

A vámhatóság áru- vagy ügylet specifikus vizsgálatokat végez, melyek főbb irányai különösen a nem közösségi vámjogi helyzetű áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok betartásának, az áru tarifális besorolásának, az áru bejelentett származásának, a vámérték kimunkálásának vizsgálata.

Az áru specifikus vizsgálatokat elsősorban a vámeljáráshoz való vonás alkalmával, az áru kiadása/átengedése előtt végzi el a vámhatóság.

Az ügylet specifikus ellenőrzések jellemzően az ügyletek lebonyolítását és a vámeljáráshoz való vonat áru kiadását/átengedését követően, utólag történnek.

A vámhatóság a fentieken túlmenően végezhet adatok gyűjtésre irányuló (utólagos) ellenőrzést, valamint a vámhatóság által kiadott és felügyelt engedélyekkel és engedélyezett gazdálkodó státuszhoz kapcsolódó AEO tanúsítvánnyal kapcsolatos – audit típusú – ellenőrzést is, mind az engedély vagy tanúsítvány iránti kérelem elbírálása során, mind pedig ezek kiadását követően.

A fenti ellenőrzéseken túl a vámhatóság fokozottan ellenőrzi bizonyos, különös kockázatot jelentő áruk szakkapcsolati engedélyhez kötött nemzetközi kereskedelmét. Az ilyen tiltó és korlátozó rendelkezések, továbbá termékbiztonságra és szellemi tulajdonjog-védelemre vonatkozó jogszabályok betartatása érdekében végzett ellenőrzések elsődleges célja – különösen a közelmúltbeli, a migrációs helyzettel és a nemzetközi terrorizmussal összefüggő eseményekre figyelemmel – az Európai Unió és állampolgárai biztonságának szavatolása.

10. A regisztrációs adókötelezettség vizsgálata

A regisztrációs adóeljáráshoz kapcsolódó ellenőrzés célja a Magyarország területén forgalomba helyezendő gépjárművekkel kapcsolatos bevételek biztosítása. A gépjármű forgalomba helyezési eljárását követő utólagos ellenőrzés a korábbi bevallási adatok jogszerűségét vizsgálja.

II.

1. Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök

- ✓ Állattenyésztés
- ✓ Fakitermelés
- ✓ Húsfeldolgozás, -tartósítás
- ✓ Hús-kereskedelem
- ✓ Épületek tervezése és építése
- ✓ Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása, kiemelten a használtgépjármű kereskedelme
- ✓ Számítógép, szoftver, elektronikus és telekommunikációs berendezés és egyéb irodagép kis- és nagykereskedelme
- ✓ Élőállat nagykereskedelme
- ✓ Élelmiszer, ital, dohányáru nagy- és kiskereskedelme
- ✓ Elektronikus háztartási cikk nagykereskedelme
- ✓ Információtechnológiai, híradástechnikai termék nagykereskedelme
- ✓ Fa-, építőanyag-, szaniteráru nagykereskedelem
- ✓ Információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) termékek kiskereskedelme
- ✓ Elektromos háztartási készülék kiskereskedelme
- ✓ Háztartási tüzelőolaj, palackozott gáz, szén és tűzifa kiskereskedelme, valamint közvetlen értékesítése házhozzállítással
- ✓ Közúti áruszállítás
- ✓ Egyéb szálláshely-szolgáltatás

- ✓ Éttermi és mozgó vendéglátás
- ✓ Textil-, lábbeli nagy és kiskereskedelme
- ✓ Személyszállítás
- ✓ Szépészeti szolgáltatás
- ✓ Üzletviteli tanácsadás
- ✓ Munkaerő-kölcsönzés

2. Jövedelmezőség szempontjából ellenőrizendő tevékenységek:

45.32 Gépjárműalkatrész kiskereskedelem

62.09 Egyéb információtechnológiai szolgáltatás

tevékenységgel foglalkozó vállalkozások, amennyiben jövedelmezőségük (eredmény/nettó árbevétel) alacsonyabb, mint az adott térségre, gazdálkodási formára tekintettel megállapított, az alábbiak szerinti táblázatban megjelölt jövedelmezőségi mutató 50 %-a.

Jövedelmezőségi szintek		
Az adózó székhelye	TESZOR kód	
	45.32 Gépjárműalkatrész kiskereskedelem	62.09 Egyéb információtechnoló giai szolgáltatás
BARANYA MEGYE	6,1	23,2
BÁCS-KISKUN MEGYE	5,1	15,2
BÉKÉS MEGYE	5,3	20,4
BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLEN MEGYE	5,6	18,6
CSONGRÁD MEGYE	6,1	20,7
FEJÉR MEGYE	6,1	20,7
GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE	7,8	17,9
HAJDÚ-BIHAR MEGYE	6,0	20,6
HEVES MEGYE	5,2	20,5
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE	7,8	37,9
KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE	10,3	19,9
NÓGRÁD MEGYE	2,0	31,1
PEST MEGYE	7,0	20,4
SOMOGY MEGYE	3,7	22,8
SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE	6,3	26,0
TOLNA MEGYE	9,6	6,9
VAS MEGYE	4,1	17,7
VESZPRÉM MEGYE	5,4	12,8
ZALA MEGYE	5,6	19,4
BUDAPEST	8,7	18,7

A fenti táblázatban megjelölt tevékenységet végző vállalkozások ellenőrzésének ki kell terjednie a nyilvántartások teljes körűségére, a szerződéses kapcsolatok dokumentáltságára, a bevétel- és költségelszámolások valóságtartalmára, az adó- és járulékfizetési kötelezettség teljesítésére.

III.

Az ellenőrzési típusok tervezett arányszámai

	Ellenőrzés típusa	Arány (%)
1.	Bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzések (ideértve az egyszerűsített ellenőrzéseket is) ebből:	59,3
	1.1 Vagyongyarapodási vizsgálatok	0,4
	1.2. Bevallás kiegészítése alapján elrendelt ellenőrzések	0,1
	1.3. Kiutalás előtti ellenőrzések	11,9
	1.4. Átalakuló, egyesülő, szétváló, a tevékenységüket kezdő, a csőd, felszámolási, kényszertörlési eljárás alapján, vagy egyéb módon megszűnő, vagy tevékenységüket jogutód nélkül megszüntető vállalkozások ellenőrzései	10,1
2.	Állami garancia beváltásához kapcsolódó ellenőrzések	0,4
3.	Egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések	27,7
4.	Adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések	12,3
5.	Ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt ellenőrzések	0,1
6.	Egyéb Art.-on kívüli ellenőrzések (pl. 1+1 % ellenőrzése)	0,2
	Összesen	100,0

	Vámhatósági utólagos ellenőrzés típusa	Arány (%)
1.	Adatgyűjtésre irányuló utólagos ellenőrzés	13,2
2.	A vámáru-nyilatkozatok egyedi felülvizsgálatára irányuló utólagos ellenőrzés	46,3
3.	A vámellenőrzés alá eső külkereskedelmi tevékenység felülvizsgálatára irányuló utólagos ellenőrzés	20,7
4.	Ismételt ellenőrzés (a felülellenőrzés kivételével)	0,4
5.	Audit típusú utólagos ellenőrzés	19,4
	Összesen:	100,0

Jelen tájékoztatás az állami adó- és vámhatóság 2016. évi ellenőrzési tevékenységére érvényes, kiadmányozása napjától a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2015. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kapcsolódó ellenőrzési irányokról szóló 4004/2015. szám alatt kiadott tájékoztatás nem alkalmazható.

Budapest, 2016. február 17.

Tállai András
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője